

Skoleleder Peter Højgaard Pedersen,
Amager Lille Skole,
Rodosvej 47,
2300 København S

5 FEB. 1992
2. kommunekontor
1991/1127/0100-4
JMB/EMJ

Kulturministeriet (st.not - j.nr. 80-00-1/87)

Københavns Borgerrepræsentation (st.not - j.nr. 07-243)

1.k.kt. st.not.

4.k.kt. st.not.

I skrivelse af 11. marts 1991 med bilag rettede De henvendelse til Indenrigsministeriet og anmodede om, at Københavns Kommune pålægges at refundere Amager Lille Skole dennes udgifter på 176.879 kr. til skolemælk til skolens elever i perioden fra 1984 til 1990, idet kommunen efter Deres opfattelse ulovligt har frataget de fri grundskoler gratis skolemælk i denne periode.

Til støtte for Deres standpunkt har De anført, at Indenrigsministeriet i skrivelse af 11. maj 1988 på baggrund af en udtalelse fra Undervisningsministeriet tilkendegav, at det strider mod almindelige lighedsprincipper at forskelsbehandle elever i kommunale og private skoler ved kun at lade kommunale skoler være omfattet af den frivillige ordning om gratis skolemælk efter reglerne i lov nr. 226 af 22. juni 1962 om offentlig skolebespisning.

De har endvidere i Deres skrivelse bl.a. anført følgende:

"Københavns kommune har siden 1984 praktiseret en sådan forskelsbehandling. Amager Lille Skole har, blandt andet med henvisning til ovennævnte tilkendegivelse, bedt Københavns kommune stoppe denne praksis, og refundere de udgifter skolen har haft til mælk i perioden 1984 - 90, som følge af forskelsbehandlingen i forbindelse med udlevering af gratis skolemælk i København.

Københavns kommune har i skrivelse af 7. marts 1991 anført, at kommunen betragter ministeriets tilkendegivelse som værende fremadrettet.

Skolen rejste sagen den 9. februar 1990 med krav om refusion af udgifterne til skolemælk overfor Københavns kommune. Kommunen var imidlertid tidligere gjort opmærksom på den ulovlige praksis. Med brev af 28. september 1989 fra Samarbejdsudvalget for frie grundskoler i København blev Indenrigsministeriets tilkendegivelse sendt til kommunen. I forbindelse med drøftelsen af Københavns kommunes budget for 1984 protesterede Amager Lille Skole over beslutningen om at fjerne den gratis skolemælk til børn i private skoler, blandt andet med henvisning til, at der hermed skete en forskelsbehandling i strid med lighedsprincipperne. Endvidere blev det ved borgerrepræsentationens drøftelse af sagen den 8. marts 1984 påpeget, at beslutningen var et "brud med et princip, der er nedfældet i lovgivningen".

Udover ministeriets stillingtagen til det nævnte krav på 176.879 kr. har De anmodet om at få oplyst, hvorvidt ministeriets skrivelse af 11. maj 1988 alene var fremadrettet.

De har endelig klaget over den lange sagsbehandlingstid i Københavns Kommune. De finder det således ikke mindst betænkeligt, at kommunen siden september 1989 har været bekendt med Indenrigsministeriets udtalelse af 11. maj 1988 uden at reagere.

I skrivelse af 21. marts 1991 anmodede Indenrigsministeriet på baggrund af Deres henvendelse Københavns Borgerrepræsentation om en udtalelse til sagen.

I skrivelse af 14. maj 1991 anmodede De Indenrigsministeriet om at få oplyst, hvornår ministeriets svar i sagen kunne forventes at foreligge. Indenrigsministeriet anmodede herefter ved skrivelse af 15. maj 1991 Københavns Borgerrepræsentation om at oplyse, hvornår Borgerrepræsentationens udtalelse kunne forventes.

I skrivelse af 16. maj 1991 oplyste Københavns Borgerrepræsentation, at Københavns Magistrats udkast til besvarelse var optaget på dagsordenen for Borgerrepræsentationens møde den 23. maj 1991.

I skrivelse af 27. maj 1991 meddelte Københavns Borgerrepræsentation, at Borgerrepræsentationen i sit møde den 23. maj 1991 havde vedtaget at besvare ministeriets forespørgsel ved fremsendelse af Magistratens indstilling af 6. maj 1991 i sagen.

Af indstillingen af 6. maj 1991 fremgår bl.a. følgende:

"Med udgangspunkt i en klageskrivelse af 21. februar 1984 fra Amager Lille Skole diskuterede Borgerrepræsentationen, som det ligeledes fremgår af bilagene, den 8. marts 1984 "muligheden af at give elever, hjemmeboende i kommunen, i private skoler i København gratis mælk på linje med elever i de kommunale skoler".

Borgerrepræsentationen overvejede at give gratis mælk også til elever i privatskoler, men en sådan beslutning ville få kolossale administrative konsekvenser, idet skolegangen i privatskolerne i hovedstadsområdet sker på kryds og tværs af kommunegrænserne.

.....

Københavns Kommune vurderede på daværende tidspunkt ikke, at et "øremærket" tilskud til gratis mælk i de kommunale skoler automatisk skulle medføre et tilsvarende tilskud til private skoler, på hvilken kommunen ikke i øvrigt har økonomisk indflydelse.

Københavns Kommunes synspunkter var således helt dækket ind af den kendelse, som tilsynsrådet for Vestsjællands Amt traf i september 1987.

Ved skrivelse af 28. september 1989 fra Samarbejdsudvalget for frie grundskoler i København, blev Københavns Kommune gjort opmærksom på Indenrigsministeriets afgørelse (omgørelse) af 11. maj 1988, der henstiller til Ringsted Kommune, at "forskelsbehandlingen ophører snarest muligt". Med skrivelsen anmodes "Københavns Kommune om snarest muligt at reetablere den tidligere ordning om gratis mælkeleverance til de private skoler".

Da København bliver bekendt med Indenrigsministeriets fortolkning og henstilling, er budgettet for 1990 netop vedtaget.

Magistraten overvejer herefter på hvilken måde, forskelsbehandlingen skal bringes til ophør og beslutter - under hensyn til kommunens vanskelige situation - at stille forslag om, at heller ikke elever i de kommunale skoler skal bevilles gratis mælk fra og med 1991, hvilket forslag blev vedtaget af Borgerrepræsentationen i forbindelse med budgettet for 1991.

Den lange sagsbehandling hænger sammen med nævnte beslutningsforløb.

.....

Med hensyn til perioden 1984 - 1990, som Amager Lille Skoles refusionskrav vedrører, skal det anføres, at Indenrigsministeriet henstiller, at "forskelsbehandling ophører snarest muligt", hvilket må opfattes således, at ministeriet omgør beslutningen for så vidt angår dennes fremtidige virkninger, men ikke virkningerne forud for omgørelsen.

Der er, som klagen viser, private skoler, hvor mælkeordningen er opretholdt ved elevbetaling, men en beslutning om i

disse tilfælde mod dokumentation at refundere eleverne (ikke skolen) deres udgifter vil kun fjerne virkningen af den skete "forskelsbehandling" for et fåtal.

Det vil på nuværende tidspunkt være umuligt at fjerne "forskelsbehandlingen" med tilbagevirkende kraft, således at omhandlede lighedsprincip kan få reel betydning.

Københavns Kommune finder på denne baggrund ingen anledning i den nu foretagne fortolkning til på eget initiativ at give den i god tro i 1983 vedtagne beslutning om tilbud om gratis mælk til elever i kommunale skoler et mere vidtgående indhold, end det dengang var hensigten."

Indenrigsministeriet anmodede herefter ved skrivelse af 9. juli 1991 Undervisningsministeriet om en udtalelse.

I skrivelse af 21. september 1991 anmodede De Indenrigsministeriet om at fremskynde sagens behandling.

Ved skrivelser af 27. september og 5. november 1991 bragte Indenrigsministeriet sagen i erindring over for Kulturministeriet, Direktoratet for Folkeoplysning, Frije Grundskoler m.v., hvortil sagen var oversendt af Undervisningsministeriet.

Ved skrivelse af 18. november 1991 fremsendte Kulturministeriet, Direktoratet for Folkeoplysning, Frije Grundskoler m.v. som svar på Indenrigsministeriets høring en udtalelse af 7. november 1991 fra Undervisningsministeriets økonomiafdeling. I skrivelsen af 7. november 1991 anførtes bl.a. følgende:

"Undervisningsministeriet har bemærket sig, at Københavns Borgerrepræsentation i brev af 27. maj 1991 har anført, at Indenrigsministeriets afgørelse efter Borgerrepræsentationens opfattelse alene har virkning for fremtiden.

Undervisningsministeriet kan ikke tiltræde denne opfattelse, idet Indenrigsministeriets afgørelse må opfattes som en autoritativ konstatering af en ulovlighed, som har bestået også i tiden inden afgørelsen.

Undervisningsministeriet finder derfor, at Amager Lille Skole har krav på refusion i tiden 1984 til 1990, forudsat naturligvis at der i samme periode er ydet skolemælk til eleverne i kommunens egne skoler."

Københavns Magistrats 1. afdeling har på telefonisk forespørgsel oplyst, at der er ydet gratis skolemælk i perioden 1984 - 90 til de kommunale skoler.

Ved skrivelse af 20. december 1991 meddelte indenrigsministeren som svar på en skrivelse af 18. december 1991 fra Dem, at sagen forventedes afsluttet i Indenrigsministeriet i begyndelsen af det nye år.

Indenrigsministeriet skal herefter udtale følgende:

Det tilsyn, Indenrigsministeriet udøver over for Københavns Kommune, er et retlig tilsyn. Tilsynet omfatter således spørgsmål om, hvorvidt der er sket en tilsidesættelse af lovgivningen, herunder offentligretlige retsgrundsætninger, jf. § 48 i lov om Københavns Kommunes styrelse (lovbekendtgørelse nr. 484 af 21. juni 1991).

Den kommunale tilsynsmyndighed kan derfor tage stilling til, om en kommunalbestyrelse har handlet i strid med lovgivningen ved at undlade at levere eller udbetale en ydelse, som påhviler kommunen i henhold til offentligretlig lovgivning, herunder offentligretlige retsgrundsætninger. Hvis de omhandlede ydelser klart er fastlagt i eller i henhold til lovgivningen, vil tilsynsmyndigheden endvidere kunne pålægge kommunalbestyrelsen at levere eller udbetale ydelserne. Derimod falder det uden for den kommunale tilsynsmyndigheds kompetence at tage stilling til erstatningskrav som følge af, at en kommune i strid med lovgivningen ikke har leveret eller udbetalt en ydelse.

Indenrigsministeriet er enig med Undervisningsministeriet i, at Københavns Kommune har handlet i strid med lighedsgrundsætningen ved alene at tildele de kommunale skoler gratis skolemælk i perioden 1984 - 90. Ministeriet finder endvidere at Københavns Kommune burde have ændret sin praksis med hensyn til tildeling af skolemælk efter, at man var blevet bekendt med, at kommunen handlede i strid med lovgivningen. Spørgsmålet om, hvorvidt Amager Lille Skole kan rejse krav om erstatning over for kommunen

for manglende tildeling af gratis skolemælk - og i bekræftende fald erstatningens størrelse - er imidlertid spørgsmål, hvis afgørelse henhører under domstolene, jf. det ovenfor anførte.

Indenrigsministeriet foretager sig herefter ikke yderligere i sagen.

Kopi af denne skrivelse er sendt til Kulturministeriet og til Københavns Borgerrepræsentation.

Med venlig hilsen

Thor Pedersen

Grethe Løgstrup